

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
Дмитро БАБЕНКО
« 3 » 07 2023 р.

Гарант освітньої програми
Ірина БАНЄВА
« 16 » 06 2023 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Правознавство»

Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Бакалавр»
Освітній ступінь	«Бакалавр»
Семестр	<u>Перший</u>
Форма здобуття освіти	<u>Денна</u>
Викладач	Людмила ПРОГОНЮК, канд. юр. наук, доцент, e-mail: progluda@i.ua Анжела ГУСЕНКО, старший викладач, email:angelagusenco@gmail.com

Розглянуто на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

Протокол № 11 від «13» червня 2023 року.

Завідувач кафедри .

Альона КЛЮЧНИК

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту.

Протокол № 11 від «14» червня 2023 року.

Голова науково-методичної комісії

Ганна ТАБАЦКОВА

Схвалено на засіданні вченої ради факультету менеджменту.

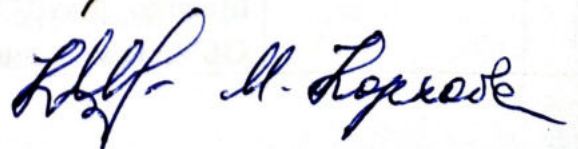
Протокол №11 від «15» червня 2023 року.

Голова вченої ради

Олена ШЕБАНИНА

Миколаїв
2023

<p>1. Призначення навчальної дисципліни</p>	<p>Розбудова правової держави та створення громадянського суспільства можливі лише за умови наявності високого рівня соціальної правосвідомості та правової культури населення. У зв'язку з цим вирішального значення набуває правове виховання. Важливою частиною правової освіти є надання базових знань про державу, її походження, форми та типи, функції, правову систему та систему законодавства, введення в теорію правової держави та громадянського суспільства, основні положення конституційного, цивільного, сімейного, трудового, кримінального та інших галузей права.</p>
<p>2. Мета навчальної дисципліни</p>	<p>«Правознавство» - це комплексна юридична дисципліна, яка базується на системі наукових знань з різних галузей юридичної науки. Мета вивчення дисципліни «Правознавство» полягає у вивченні загальних закономірностей виникнення, розвитку та функціонування держави і права, система основних понять юриспруденції, а також у вивченні таких важливих питань, як структура, форми та механізми діяльності держави і права, співвідношення правових систем, сучасні політико-правові доктрини тощо.</p> <p>Для досягнення поставленої мети передбачено виконання наступних завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчення загальних закономірностей виникнення, розвитку і функціонування держави і права; - засвоєння основних понять юридичної науки; - формування розуміння нормативно-правового акту та системи нормативних актів; - створити систему правових цінностей, уявлень, переконань та навичок правомірної поведінки; - збагатити теоретичні уявлення про поняття та категорії, які використовує правова наука; - навчити правильному використанню правових норм при виконанні відповідних ролей у суспільстві. <p>Предметом дисципліни виступають загальні закономірності виникнення, розвитку та функціонування держави і права, система основних понять юриспруденції, форми та механізми діяльності держави і права, співвідношення правових систем, сучасні політико-правові доктрини тощо.</p> <p>Об'єктом дисципліни є такі складні компоненти</p>

	суспільства, як держава і право, державно-правові явища та процеси суспільного життя.
3. Компетентності	<p align="center">Інтегральна компетентність:</p> <p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності :</p> <p>ЗК 02. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності:</p> <p>СК 03. Здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства в сфері готельного та ресторанного бізнесу та відстежувати зміни.</p>
4. Заплановані результати навчальної дисципліни	<p>Програмні результати навчання:</p> <p>РН 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;</p> <p>РН 19. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості</p> <p>РН 20. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p> <p>РН 21. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>

5. Опис навчальної дисципліни	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них: -лекції -практичні заняття -самостійна робота	90 годин/3.0 кредити 30 годин/1 кредит 30 годин/1 кредит 30 годин/1 кредит
-------------------------------	---	---

Календарний план

п/р	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		ЛК	ПЗ	Сам. роб.
Модуль 1				
1.	Поняття держави і права	2	2	4
2.	Основи конституційного права України	6	6	6
Модуль 2				
3.	Основні поняття цивільного права	6	6	4
4.	Спадкове право	4	4	4
5.	Основи трудового права	4	4	4
6.	Основи сімейного права	4	4	4
7.	Кримінальне право	4	4	4
Всього:		30	30	30

*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу

6. Порядок та критерії оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.258.01-00.2018 та Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.270.01-00.2020.</p> <p>Оцінювання поточної навчальної діяльності. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань з дисципліни «Правознавство» проводиться за такими критеріями: систематичність роботи на лекційних та практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати виконання і захисту практичних робіт та інше.</p>
-----------------------------------	--

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими: тестування, виконання контрольних робіт, індивідуальних робіт, підготовка докладів з обраної тематики і включають контроль теоретичної і практичної підготовки.

Оцінювання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти. Бали за індивідуальні завдання нараховуються здобувачеві лише при успішному їх виконанні і захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань залежить від їх об'єму і значимості. Вони додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Самостійна робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Правознавство» здійснюється шляхом складання екзамену через надання відповідей на теоретичні питання та розв'язування ситуаційних завдань. До екзамену допускається здобувач вищої освіти, який виконав всі представлені завдання. Для можливості отримання необхідної кількості балів розроблені індивідуальні завдання по кожній з тем дисципліни в системі дистанційного навчання MOODLE.

Творча робота оцінюється кафедрою публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки і включає участь в науково-дослідній роботі – до 10 балів;

Виступи в наукових гуртках і конференціях - до 10 балів.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Максимальна/ мінімальна кількість балів
1.	Аудиторна робота в т.ч.: опрацювання лекційного матеріалу (опитування, диспут, бесіда тощо), робота на семінарських заняттях (доповідь, опитування, термінологічний диктант тощо)	15	1/0.5
2.	Самостійна робота (ведення конспекту, термінологічного словнику, виконання	15	1/0.5

	завдань для самоконтролю)		
	Робота в Moodle	15	1/0.5
	Підготовка власного творчого завдання, доповідь, презентація тощо	3	5/4
3.	Участь у відкритих лекціях та диспутах, конференціях, робота у науковому гуртку	1	5/4
	Разом по дисципліні		60/36
4.	Інші індивідуальні завдання: участь у неформальних заходах освіти	2	10/5

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти

Форма контролю				max	min
Екзамен	x	x	x	40	24
Разом по курсу дисципліни	x	x	x	100	60

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання - екзамен

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
82-89	B	4 (добре)
75-81	C	4 (добре)
64-74	D	3 (задовільно)
60-63	E	3 (задовільно)
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)

Відвідування занять є обов'язковим компонентом навчального процесу. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем курсу та деканатом. Пропущені лекційні, практичні заняття, незалежно від причини пропуску, здобувач вищої освіти відпрацьовує викладачеві курсу або згідно з графіком консультацій.

7. Політика курсу

визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності.

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; залікове модульне тестування та опитування; студентські презентації та виступи на наукових заходах; бесіди та обговорення проблемних питань, методи дискусійного характеру (диспути, дискусії), робота в

проблемних групах, індивідуальні консультації, іспит.

Дотримання академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.260.01–00.2018 затвердженого вченою радою МНАУ, протокол № 3 від 27.11.2018 р., та передбачає:

-самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

-посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

-дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

-надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використання методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності

здобувачами вищої освіти є:

-***академічний плагіат*** - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- ***фальсифікація*** - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- ***списування*** - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- ***обман*** - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- ***хабарництво*** - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

За порушення правил академічної доброчесності ЗВО можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Організація навчального процесу здійснюється на основі відповідно до вимог Болонського процесу із застосуванням модульно-рейтингової системи оцінювання успішності студентів. Зараховуються бали, набрані при поточному контролі та індивідуальній роботі студентів. При цьому враховується присутність та активність студента на практичних заняттях.

Політика запізнення: ЗВО повинен з'являтися на заняття без запізнь, не допускаються регулярні запізнення на заняття (без поважних причин).

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модульної роботи відбувається за наявності поважних причин (лікарняний, міжнародне стажування, перебування на конференції).

8. Інформаційні джерела

Базова література:

1. Правознавство [Електронний ресурс] : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня Бакалавр спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа денної форми навчання / уклад. Л. Ю. Прогонюк, А. А. Гусенко. – Миколаїв : МНАУ, 2021. – 106 с. URI: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10876>
2. Правознавство : метод. реком. до виконання практичних завдань і самостійної роботи для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня Бакалавр спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа денної форми навчання / уклад. Л.Ю. Прогонюк, А. А. Гусенко. – Миколаїв : МНАУ, 2021. – 22 с.
3. Прогонюк Л. Ю. Трудове право [Електронний ресурс] : курс лекцій / Л. Ю. Прогонюк. – Миколаїв : МНАУ, 2021. – 98 с. URI: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/984>

0

4. Адміністративне право України (загальна частина) [Електронний ресурс] : навч. посібник / О. І. Остапенко, М. В. Ковалів, С. С. Єсімов [та ін.]. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2019. – 504 с.
5. Господарське право [Електронний ресурс] : підручник / В. В. Сергієнко, Ю. Ю. Браславець, Н. М. Капустян [та ін.]; за ред. В. В. Сергієнка. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 412 с.
6. Кельман М. С. Загальна теорія права : підруч. / М. С. Кельман, В. М. Стратонов. – вид.б, допов. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 742 с.
7. Кисельова О. І. Трудове право України [Електронний ресурс] : навч. посібн. / О. І. Кисельова, Т. А. Кобзева. Суми, 2017. – 309 с.
8. Остапенко О. Г. Конституційне право України [Електронний ресурс] : навч. посібник / О. Г. Остапенко, В. В. Сергієнко. – Харків : ХНЕУ, 2020. – 260 с.
9. Кельман М. С. Загальна теорія права : підруч. / М. С. Кельман, В. М. Стратонов. – вид.б, допов. – Херсон : Олді-плюс, 2020. – 742 с.
10. Hage, Jaap Introduction to Law [Електронний ресурс] = Вступ до правознавства / J. Hage, A. Waltermann, B. Akkermans. – Massachusetts : Springer, 2017. – 396 с.
11. Кириченко В. М. Правознавство : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2017. 240 с.
12. Копиленко О. П. Правознавство : навч. посібн. Київ : ЦУЛ, 2017. 400 с.
13. Мирошниченко В. О. Правознавство : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2019. 288 с.
14. Несинова С. В. Господарське право України : навчальний посібник. Київ : Юрінком-інтер, 2014. 564 с.
15. Петкова С. В. Правознавство : підручник. Київ : ТОВ «Роял принт», 2020. 360 с.
16. Петкова С.В. Правознавство: навчальний посібник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2021.

Допоміжна література:

1. Державознавство [Електронний ресурс] :

- підручник / Волод. Сухонос, В. Сухонос, А. Куліш, Р. Білокінь. – Суми : Університетська книга, 2021. – 493 с.
2. Екологічне право [Електронний ресурс] : навч. Посібник / К. Р. Резворович, О. С. Юнін, Р. С. Кірін [та ін.]. – Дніпро : Біла К.О., 2020. – 318 с.
3. Прогонюк Л. Ю. Інтелектуальна власність [Електронний ресурс] : курс лекцій / Л. Ю. Прогонюк. Миколаїв : МНАУ, 2020. – 109 с.
- Прогонюк Л. Ю. Інтелектуальна власність [Електронний ресурс] : курс лекцій / Л. Ю. Прогонюк. Миколаїв : МНАУ, 2020. – 109 с.
4. Прогонюк Л.Ю. Проблеми правового регулювання інституту трудового договору: визначення нових тенденцій / Л.Ю. Прогонюк// Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія : Юридичні науки». Том 31 (70) № 2, 2020. — Київ. 2020. — С.154-158.
5. Прогонюк Л.Ю. Особливості звільнення працівників за ч.1 п.3 ст 40 Кодексу законів про працю України / Л.Ю. Прогонюк// Юридичний науковий електронний журнал. № 1, 2021. Запоріжжя. – С. 133-136.
6. Прогонюк Л.Ю. Нестандартні форми занятості як невід’ємна реалія сьогодення: теоретичний аспект / Л.Ю. Прогонюк// Юридичний науковий електронний журнал. № 3, 2021. Запоріжжя. – С. 171-174.
7. Progoniuk L., Husenko A. Main directions for improving public administration mechanisms in Ukraine. International Journal of Advanced and Applied Science. - Volume 9, № 11, 2022.
8. Гусенко А.А. Дослідження досвіду зарубіжних країн щодо організації місцевого самоврядування / А.А.Гусенко // Міжнародна науково-практична конференція : Трансформація системи міжнародних, національних та локальних ринків / Transformation of system of international, national, and local markets – 2020, Чернівці (Україна) – Сучава (Румунія) - 7-9 травня 2020р.
9. Гусенко А.А. Поняття правових актів управління як пріоритетних форм публічного управління/ А.А. Гусенко // Матеріали Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу (Миколаїв, 17-19 квітня, 2020 р.). Миколаїв :МНАУ.- 2020.

10. Гусенко А.А. Судові установи як одна з форм цивільної влади Північного Причорномор'я: / А.А.Гусенко // Всеукраїнська науково-практична конференція, приурочена до 30-річчя Незалежності України. "Миколаївщина і Північне Причорномор'я: історія та сучасність" (Миколаїв 8 жовтня 2021 року). Миколаїв: НУК ім. адм. Макарова, 2021.

Інформаційні ресурси:

1. Верховна Рада України / Верховна рада України; Управління комп'ютеризованих систем. Київ : Верховна Рада України : сайт. URL : <http://rada.gov.ua>

Законодавчо-нормативні акти :

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

2. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Офіційний вісник України від 28.03.2003 - 2003 р., № 11, стор. 7, стаття 461, код акту 24654/2003

3. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16 січня 2003 р. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>.

9. Інтеграція здобувачів

- Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

- Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються різні види та форми навчання, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. В університеті є пандус, кнопка виклику, а також особа, яка безпосередньо забезпечує інтеграцію споживачів вищої освіти з

	особливими освітніми потребами.
10. Доступ до матеріалів навчальної дисципліни	Необхідне навчально-методичне забезпечення курсу розміщено в друкованому та електронному вигляді в бібліотеці МНАУ у вільному доступі, а також на офіційному сайті МНАУ. Доступ до матеріалів навчання: https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2908

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

канд. юрид. наук

старший викладач

Людмила ПРОГОНЮК

Анжела ГУСЕНКО